Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Havlíčkovo gymnázium, Havlíčkův Brod, Štáflova 2063

Štáflova 2063, 580 01 Havlíčkův Brod

Identifikátor školy: 600 011 500

Termín konání inspekce: 2. až 8. říjen 2003

Čj.	113 126/03-05078
Signatura	kk1zx501

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech anglický jazyk, český jazyk a literatura, matematika, fyzika, občanská výchova, základy společenských věd, informatika a výpočetní technika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech anglický jazyk, český jazyk a literatura, matematika, fyzika, občanská výchova, základy společenských věd, informatika a výpočetní technika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk, český jazyk a literatura, matematika, fyzika, občanská výchova, základy společenských věd, informatika a výpočetní technika vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola je příspěvková organizace zřizovaná krajem Vysočina. Jsou zde vyučovány studijní obory 79-1-K/401 Gymnázium – všeobecné se čtyřletým studijním cyklem a 79-41-K/801 Gymnázium – všeobecné s osmiletým studijním cyklem. Obory jsou vyučovány v souladu s Rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaným MŠMT dne 23. 1. 2002 pod čj. 20 808/2001-21 s účinností od 18. 9. 2001.

V době konání inspekce navštěvovalo 16 tříd osmiletého cyklu a 4 třídy čtyřletého cyklu celkem 565 žáků. Kapacita školy nebyla překročena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku sledovaných předmětů zajišťuje dvacet osm pedagogických pracovníků, z nichž dva splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti jen částečně. Ostatní vyučují s odbornou a pedagogickou způsobilostí dle platné právní normy.

Organizační řád zpracovaný a vydaný Krajským úřadem kraje Vysočina, ve kterém je ředitelka školy uvedena jako navrhovatelka, obsahuje i některé nadbytečné informace. Vzhledem k velikosti školy je organizační struktura zvolena účelně a funkčně. Kompetence jsou na vedoucí pracovníky a další zaměstnance delegovány v písemné podobě.

Zaměstnanci i žáci školy mají dostatečný přístup k potřebným informacím. Uvnitř školy jsou předávány pomocí vývěsek a nástěnek na chodbách, rozhlasu a počítačové sítě a také operativně prostřednictvím ústní komunikace. Informace jsou předávány včas a v ucelené formě. Vnitřní informační systém a kvalita přenosu informací vůči zaměstnancům je na velmi dobré úrovni. Škola se prezentuje také obsahově bohatými a pravidelně aktualizovanými internetovými stránkami.

Jako poradní orgán ředitelky školy slouží pravidelná jednání vedení školy, pedagogická rada a provozní porady. Z jednání jsou pořizovány písemné záznamy s vypovídající hodnotou. V případě potřeby ředitelka školy úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní, metodikem prevence sociálně patologických jevů a třídními učiteli.

Jako metodické orgány působí osmnáct předmětových komisí pro jednotlivé všeobecně vzdělávací předměty. Z jednání a činnosti komisí jsou zpracovávány písemné zprávy. Rada školy ke dni konání inspekce nebyla ve škole ustanovena. Závěry z jednání poradních a metodických orgánů ředitelka školy účinně a operativně využívá při řízení školy.

Metodickému vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů je ze strany školy věnována pozornost. Začínajícím učitelům jsou stanoveni jeden až dva uvádějící učitelé.

Ředitelka školy má zpracován plán kontrolní a hospitační činnosti. Část kontrolních pravomocí je delegována na další vedoucí pracovníky. Z hospitací provedených v loňském školním roce nebyly pořizovány písemné záznamy. Vyšší frekvence hospitační činnosti je věnována začínajícím a nekvalifikovaným učitelům. Nedostatky zjištěné při kontrolní a hospitační činnosti jsou řešeny průběžně s pracovníky školy. Plánování v oblasti lidských zdrojů je systematické. Tato skutečnost se projevuje zejména v příznivém klimatu školy a funkční komunikaci mezi zaměstnanci.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je efektivní a je v souladu se zaměřením a cíli školy. Poznatky získané při dalším vzdělávání pedagogických pracovníků jsou využívány v pedagogické práci.

Učitelé školy jsou autory četných učebnic a studijních textů pro výuku českého jazyka a literatury, anglického a německého jazyka, matematiky, fyziky, chemie a biologie.

Kritéria hodnocení práce zaměstnanců jsou zpracována a pracovníkům známa. Poznatky získané z prováděných kontrol jsou vedením školy analyzovány a v případě potřeby jsou přijímána opatření. Vedení školy provádí pravidelné hodnocení práce zaměstnanců a hodnocení má mj. pozitivní vliv i na jejich profesionální růst. Práce nepedagogických pracovníků je jedenkrát měsíčně vyhodnocována a ze strany ředitelky jsou operativně přijímána opatření.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vynikající.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Současná budova školy vznikla spojením tří sousedících samostatných objektů a spolu s přilehlým venkovním hřištěm tvoří funkční celek. Chodby jsou světlé a čisté, střídmě vyzdobené, s množstvím květin. Prostředí v kmenových třídách je rozdílné. Ve většině místností je umístěn nový nábytek a jejich stěny jsou čisté. V části tříd je starší vybavení a pošpiněné stěny nepůsobí esteticky. Ve škole jsou dále odborné pracovny a laboratoře chemie, fyziky a biologie, odborná pracovna zeměpisu a učebna výpočetní techniky. Prostorný je ateliér výtvarné výchovy, pro výuku hudební výchovy slouží dvě učebny. Pro výuku cizích jazyků je určeno několik malých učeben, převážně bez speciálního vybavení. Škola zatím postrádá studovnu a informační centrum, avšak pro tyto účely jsou připraveny esteticky působivé podkrovní prostory. Činnost školní knihovny je zatím také omezena nedostatkem prostoru, část knižního fondu je provizorně uskladněna a není přístupná.

Vybavení žáků učebnicemi splňuje základní požadavky vzdělávací a výchovné činnosti, jejich množství a kvalita však tuto činnost komplikuje. Úroveň laboratoří a učeben je rozdílná, nové pomůcky a zařízení jsou do nich pořizovány postupně. Citelné nedostatky jsou zatím v úrovni vybavení kmenových tříd didaktickou technikou. Zejména prostředky pro vizuální prezentaci jsou pro výuku některých předmětů jen obtížně dostupné. Prostředky výpočetní techniky odpovídají nárokům výuky předmětů z oblasti informačních a komunikačních technologií.

Přístup k internetu je omezený, žákům je dostupný zejména při práci v počítačové učebně. V současné době nejsou ve škole vytvořeny podmínky pro systematickou počítačovou podporu výuky ostatních předmětů.

Veřejnost pravidelně využívá školní tělocvičnu, pro potřeby jednotlivých vzdělávacích akcí pronajímá škola také některé učebny.

Vedení školy při sledování využívání materiálních zdrojů pracuje s funkčním kontrolním systémem a má přehled o reálné situaci. Opírá se především o spolupráci s předsedy předmětových komisí. Naplánované úkoly zaměřené na zlepšení stavu využívání materiálně-technických podmínek jsou postupně plněny.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vyučované obory

Vyučované obory jsou realizovány v souladu s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol. Škola nevykazuje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, pro které by byly zpracovávány individuální vzdělávací plány.

Výuka probíhá podle platných učebních dokumentů. Rozpracování učebních plánů pro potřebu školy je v souladu s učebními dokumenty. Disponibilní hodiny jsou použity k posílení hodinových dotací zejména přírodovědných předmětů, částečně cizích jazyků. V letošním školním roce je realizováno ve třídách předposledních a posledních ročníků jedenáct různých volitelných předmětů. Žáci mají možnost pracovat i v pěti nepovinných předmětech. Rozvrh hodin je v souladu s učebními plány a odpovídá psychohygienickým požadavkům. Platné osnovy jsou dodržovány. Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vyučování.

Naplňování učebních osnov je vyhodnocováno předmětovými komisemi a kontrolováno v průběhu hospitační činnosti vedoucími pracovníky. Kontrola je funkční.

Počty hodin povinných předmětů v jednom dni a délky přestávek odpovídají platné normě. Školní řád obsahuje povinnosti a v nižší míře práva žáků. Opatření k prevenci násilí a šikanování mezi žáky nejsou ve školním řádu zanesena. Žákům jsou informace předávány prostřednictvím třídních učitelů, výchovné poradkyně a vývěsek. O výsledcích učení a chování žáků jsou zákonní zástupci prokazatelně informováni.

K prioritám v práci výchovné poradkyně patří profesní poradenství žákům, řešení výchovných a vzdělávacích potíží žáků spolu s třídními učiteli, spolupráce s pedagogickým centrem a pedagogicko-psychologickou poradnou. Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a literatura

Obsah výuky byl stanoven v souladu s osnovami, v návaznosti na předcházející učivo. V části sledovaných hodin byl určený cíl konkretizován, jen zřídka však bylo zmíněno praktické využití učiva.

Předmět je vyučován osmi vyučujícími splňujícími podmínky odborné a pedagogické způsobilosti dle platné právní normy. Výuka byla vedena na vysoké odborné úrovni.

Hodiny probíhají v běžných učebnách obvykle postrádajících vybavení didaktickou technikou. Estetická podnětnost byla rozdílná, od velmi dobré až po pouze vyhovující. Pracováno bylo zejména s učebnicemi a čítankami, výjimečně byly využity i jiné zdroje

informací – zejména vzhledem k omezenému vybavení – jinak než ilustračně. Využití didaktické techniky nebylo zaznamenáno.

Převažovaly frontální formy práce. Postupy byly voleny s ohledem na co nejefektivnější předávání a upevňování znalostí – rozdílná míra pozornosti byla věnována individuálním potřebám žáků a využití jejich aktivní, tvůrčí práce. Nové učivo bylo zařazováno do historického a kulturního kontextu, běžně byly uplatňovány mezipředmětové vztahy. Při výkladu byly využívány znalosti a zkušenosti žáků. V několika hodinách se pozornost při práci s textem soustředila zejména na jeho formální stránku, jindy byly začleněny i prvky aktivního učení. Všeobecně převládala pracovní atmosféra.

Aktivita a zájem žáků se lišily v závislosti na prostoru vytvářeném pro uspokojování jejich potřeb a zvyšovaly se, pokud byly odpovědi žáků dále rozvíjeny a žáci se mohli výrazněji zapojit do tvorby hodiny.

Výuka probíhala často ve velmi příznivé atmosféře a pravidla komunikace mezi učiteli a žáky byla vždy respektována. Jen v některých hodinách byl vytvářen prostor pro diskusi, vyjádření vlastního názoru a – s výjimkou zkoušení – pro souvislý projev žáků.

Klasifikace byla učiteli vždy zdůvodněna. Někdy byly uplatněny i neformální pochvaly a povzbuzování. Vzájemné hodnocení nebylo využito.

Žáci jsou podněcováni k vlastní tvorbě a získávají ocenění v literárních přehlídkách a soutěžích. Dobrých výsledků dosahují rovněž v uměleckém přednesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu anglický jazyk

Při stanovování cílů vycházeli vyučující z platných osnov. K zajištění kontinuity výuky slouží tematické plány učiva. Obsah učiva pro jednotlivé ročníky byl určen po projednání v předmětové komisi. Ve sledovaných hodinách probírané učivo bezprostředně navazovalo na předcházející témata.

Výuku anglického jazyka zajišťuje sedm pedagogických pracovníků, z nichž dva vyučují se způsobilostí pouze částečnou. Ve sledovaných hodinách neměla absence způsobilosti negativní vliv na kvalitu výuku.

Výuka anglického jazyka probíhá v jazykových učebnách a kmenových třídách. S jedinou výjimkou jsou jazykové učebny málo prostorné a nejsou speciálně vybaveny s ohledem na cíle výuky a činnosti. Estetická podnětnost tříd byla na rozdílné úrovni. Ve sledovaných hodinách převládala práce s učebnicí, běžně doplňována kratšími poslechy. Práce se slovníky byla zaznamenána výjimečně. V jedné hodině se zařazením reálií byly vhodně využity i další názorné pomůcky.

Výuka byla v různé míře vedena v cizím jazyce. Převažovala frontální výuka, několikrát byl zařazen nácvik dialogů ve skupinách. V jedné hodině byla ve větší míře uplatněna kooperace žáků s možností využít alternativních řešení. Učivo bylo dostatečně procvičeno, nové poznatky zařazovány do systému znalostí. Výuka probíhala v menších skupinách, nižší počet žáků ve skupině nebyl zpravidla využit k výraznějšímu rozvoji produktivních dovedností.

Míra vstupní a průběžné motivace byla v jednotlivých hodinách různá. Aktivita žáků se lišila s ohledem na zvolené postupy a na prostor vytvořený pro uplatnění vlastních zkušeností.

Pravidla komunikace mezi učiteli a žáky byla akceptována. Většina hodin probíhala v pracovní atmosféře, zřejmý byl zájem žáků osvojit si cizí jazyk.

Klasifikace byla zdůvodněna, méně pozornosti bylo věnováno ocenění pokroku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu matematika

Výuku matematiky zajišťuje celkem sedm pedagogů. Ve všech hospitovaných hodinách byly výukové cíle stanoveny účelně a v návaznosti na předcházející probíraná témata. Výchovně vzdělávací cíle hospitovaných hodin byly naplňovány účelně a konkrétně.

Všichni vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou obecně závazným právním předpisem pro učitele všeobecně vzdělávacích předmětů na střední škole, popř. se svojí způsobilostí působí ve třídách, které jsou věkově srovnatelné se žáky 2. stupně základních škol. Výuka byla ve všech hospitovaných hodinách vedena věcně a odborně správně.

Vyučování probíhá v kmenových učebnách s vhodným vybavením a uspořádáním. Žáci měli k dispozici učebnice, které běžně využívali. Přímé využití učebních pomůcek a didaktické techniky na podporu výuky nebylo v hospitovaných hodinách zjištěno. Estetická úroveň v navštívených třídách byla velmi dobrá.

Členění hodin bylo účelné a funkční. Hodiny byly promyšlené. Vyučovací čas byl účelně využit. Žáci měli dostatek prostoru pro aktivní zapojení do vyučovacího procesu, ale přímé činnosti žáků byly zastoupeny v menší míře. Záměrná práce s chybou nebyla v hospitovaných hodinách zaznamenána. Při výuce byly běžně používány i další zdroje informací. Ne vždy bylo využíváno i možností alternativních postupů při řešení zadaných úloh.

V organizaci dominovala frontální metoda práce učitelů bez přímé diferenciace úkolů. Zřejmá byla snaha pedagogů o vytváření elementárních i specifických dovedností žáků při naplňování profilu absolventa a rozvoje jeho klíčových kompetencí. Běžně bylo uplatňováno spojení teorie s praxí. Žáci byli vedeni k aplikaci probíraného učiva v praktickém životě. Výběr, posloupnost a množství informací byly přiměřené náročnosti učiva a věku žáků. Tempo výuky bylo přiměřené a bylo vhodně voleno vzhledem k aktuální úspěšnosti žáků při plnění zadaných úloh. Přímé zařazení relaxačních prvků do výuky bylo zjištěno v jedné hodině.

Učení žáků bylo v naprosté většině hodin úspěšné. Podmínky pro týmovou spolupráci žáků v hodinách nebyly vždy vytvořeny. Žáci byli ve všech hodinách pozorní a ukáznění. V rámci diskuzí byli pedagogy vedeni, při zdůvodňování jednotlivých algoritmů, ke vzájemné toleranci. Vyučujícími byla průběžně oceňována jejich snaha o pokrok. Nevhodné chování žáků nebylo v hospitovaných hodinách zaznamenáno. Žáci projevovali o výuku zájem.

Klima ve třídách bylo podnětné, výuka vždy probíhala v příjemné pracovní atmosféře. Žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, čehož také často využívali. Ve většině hodin byl vytvořen dostatečný prostor pro jejich osobnostní a sociální rozvoj. Učitelé taktně upevňovali jejich sebedůvěru a sebeúctu. V rámci rozvoje komunikativních dovedností nebyly vždy myšlenky obsažené v žákovských odpovědích vyučujícími rozvíjeny.

Znalosti žáků byly průběžně ověřovány, hodnocení bylo objektivní. Zřetelným jevem bylo respektování individuálních dispozic žáků. Zkušební a opakovací otázky kladené pedagogy byly většinou vhodně zaměřeny na pochopení širších souvislostí. Při řešení zadaných úloh jim byla vždy poskytována okamžitá zpětná vazba. V hodinách byly prováděny důsledné analýzy chyb žáků s ohledem na pochopení probíraného učiva a jeho dostatečné procvičení. V žádné ze sledovaných hodin nebyli žáci vedeni k provádění sebehodnocení a sebereflexe.

Předložené písemné práce žáků byly řádně opraveny. Grafická úroveň jejich písemných záznamů je značně rozdílná.

Kladem lze označit vysoké odborné znalosti a erudici všech vyučujících a jejich důslednou snahu o používání matematické terminologie a symboliky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu fyzika

Výuku fyziky zabezpečují čtyři učitelé. Výukové cíle byly v hospitovaných hodinách stanoveny přiměřeně věku a schopnostem žáků a v návaznosti na předcházející učivo.

Všichni vyučující mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro pedagogické pracovníky všeobecně vzdělávacího předmětu ve střední škole, popř. mají způsobilost pro výuku ve třídách, které jsou věkově srovnatelné se žáky 2. stupně základních škol. Výuka byla vedena věcně a odborně správně.

Výuka probíhá v běžných kmenových třídách i odborných pracovnách. Jejich vybavení a uspořádání je vhodné. Žáci v hodinách běžně pracují s učebnicemi a učebními pomůckami. Využití didaktické techniky na podporu výuky bylo zjištěno v jedné hospitované hodině. Edukační podnětnost a estetické řešení tříd a odborných laboratoří je na průměrné úrovni.

Výuka a vnitřní členění hodin bylo účelné, vyučovací čas byl důsledně využit. Hodiny byly pedagogy řádně promyšlené a připravené. Přímé využití názorných pomůcek na podporu výuky a dalších zdrojů informací bylo zaznamenáno ve většině hospitovaných hodin.

Teoretická výuka byla vedena frontálně na základě dialogických metod a metod práce s učebnicí. Byla prováděná i propedeutická příprava žáků na laboratorní práce. V části hodin bylo možno sledovat nediferencovanou skupinovou práci. V jedné hodině byla u skupin provedena cyklická záměna pracovních úloh.

Vyučující vystupovali jako organizátoři výuky a zdroj informací. Žáci byli vedeni k poznávání fyzikálních jevů a procesů a k objevování kauzálních vztahů v přírodních jevech. Zřejmá byla snaha pedagogů o rozvíjení jak elementárních, tak specifických dovedností žáků. Vyučující se často v rámci výkladu nové látky opírali o jejich životní zkušenosti. Důraz kladli na rozvoj klíčových kompetencí a na pochopení významu probíraného učiva pro uplatnění v běžném životě i technické praxi. V hodinách byly promyšleně využívány mezipředmětové vztahy nejen s matematikou, ale i dalšími přírodovědnými předměty. Ve vyšších ročnících byla evidentní vyšší míra delegování zodpovědnosti za vlastní učení přímo na žáky.

Ve všech hospitovaných hodinách byla respektována osobnost žáka. V případě potřeby vyučující postupovali individuálním tempem a zadávání konkrétních úkolů bylo prováděno také s ohledem na aktuální úspěšnost žáků. Odpovídající pozornost byla věnována talentovaným žákům. Vyučovací hodiny měly většinou logickou vnitřní strukturu. Požadavky učitelů odpovídaly učebním osnovám a věkovým zvláštnostem žáků. Žáci pracovali v hodinách aktivně, celkově projevovali o výuku zájem.

Výuka probíhala v příznivém klimatu. Pro vyučující byl charakteristický střídmý a kultivovaný jazykový projev. Stanovená pravidla komunikace byla akceptována. V rámci častých diskuzí pokládali pedagogům řadu dotazů a námětů. Při řešení úkolů byla žákům poskytována účinná pomoc. Důraz byl kladen na rozvíjení schopnosti analyticky uvažovat a vytvářet si vlastní názor. Učitelé vytvářeli prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Ve většině hodin cíleně u žáků upevňovali sebedůvěru. Ne ve všech hospitovaných hodinách byla poskytována dostatečná podpora rozvoji komunikativních dovedností žáků. Zařazení relaxačních prvků do výuky nebylo v hospitovaných hodinách zjištěno.

Většinou taktně byla pedagogy prováděna analýza chyb. Při upozornění na chyby byly naznačeny prostředky pro nápravu stavu. Ne vždy se však podařilo danou problematiku dostatečně procvičit. Při hodnocení výkonů žáků pedagogové respektovali jejich individuální dispozice. Zkušební a opakovací otázky byly zaměřeny na pochopení širších souvislostí. Využití vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo zjištěno.

V hodinách byly využívány mezipředmětové vztahy. Kladem výuky je vysoká odborná zdatnost všech vyučujících a jejich erudice.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a základy společenských věd

Cíle výuky byly vždy stanoveny promyšleně, s vhodnou návazností na předcházející témata. Konkrétní obsah učiva byl citlivě a přiměřeně přizpůsobován schopnostem žáků. Občas bylo méně pozornosti věnováno přípravě organizace výuky.

Všechny sledované hodiny vedli vyučující s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně.

Výuka všech hodin občanské výchovy a základů společenských věd probíhala v kmenových učebnách, které nejsou vybaveny didaktickou technikou. Vyučující neměli k dispozici ani přenosné přístroje. V některých hodinách pracovali žáci s namnoženými texty. Jejich obsah byl pečlivě připraven vyučujícím a přesně korespondoval s cílem výuky. Ve většině zbývajících hodin mohli žáci používat jen své zápisky a učebnice. Tato absence materiální podpory občas snižovala výslednou efektivitu práce.

V naprosté většině případů volili vyučující metodu výkladu nebo řízeného rozhovoru a frontální působení. Nebyly vždy využity možnosti volbou pestřejších forem činností žáky více zaujmout a opětovně získat jejich pozornost a soustředění. Tempo výkladu bylo voleno s ohledem na činnost většiny žáků, jen v menší míře dostali talentovaní jedinci příležitost k samostatné práci. V závěru hodin často chybělo shrnutí a zobecnění učiva, zhodnocení práce. Naproti tomu v části některých hodin měli všichni možnost uvědomit si míru úspěšnosti vlastní činnosti a mnozí také pocítit zadostiučinění z úspěšných výsledků.

Jen v části sledovaných hodin byla použita úvodní motivace, většinou se vyučující omezili jen na stručné oznámení připraveného obsahu učiva. V některých hodinách bylo patrné osobní zaujetí pedagoga a jeho zřetelný zájem o co nejlepším vysvětlení obtížných pasáží filozofických textů. Tato skutečnost měla vysoce pozitivní vliv na aktivitu a zájem žáků o výuku. Možnosti týmové spolupráce nebyly žákům nabídnuty.

Ve všech hodinách byla zřejmá klidná pracovní atmosféra. Jednoznačně byla akceptována pravidla vzájemné komunikace. Možnost vyslovit vlastní názor, která byla žákům důsledně poskytována, nebyla nikdy zneužita. V některých hodinách bylo méně pozornosti věnováno rozvoji žádoucích komunikativních schopností žáků. V hodinách základů společenských věd ve vyšších ročnících však mnozí jedinci prokazovali schopnost diskutovat se znalostí věci a s respektováním názorů druhých. K vysoké úrovni jejich argumentace a přesné formulaci názorů významně přispíval příklad kultivovaného projevu vyučujícího a jeho cílevědomá a úspěšná snaha vést žáky ke správnému samostatnému vyjadřování.

Při hodnocení žáků si vyučující počínali citlivě, používali vhodných metod. Hodnocení bylo vždy alespoň stručně zdůvodněno. Ocenění kladných výsledků často působilo motivačně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu informatika a výpočetní technika

Ve smyslu platných učebních dokumentů vycházeli vyučující při stanovení cílů výuky z aktuálního vybavení školy výpočetní technikou, z dosavadní úrovně znalostí a schopností žáků a ze současných směrů vývoje v oboru. Zařazované učivo většinou vhodně navazovalo na předcházející témata. Méně pozornosti bylo věnováno přípravě vyučovacích metod a organizaci výuky.

Oba vyučující sledovaného předmětu splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně.

Všechny hodiny informatiky a výpočetní techniky jsou vyučovány v počítačové učebně školy. Prostorná a světlá místnost je vybavena starším nábytkem, který neumožňuje výškové

nastavení pracovních míst. K dobré zvukové pohodě napomáhá akustické obložení stěn. K estetice prostředí přispívá množství květin. Technické i programové vybavení odpovídá současným požadavkům na výuku předmětu. Počítače jsou zapojeny v síti, při výuce je k dispozici připojení k Internetu. K efektivitě práce významně přispívá často využívaná možnost prezentace obsahu učiva prostřednictvím dataprojektoru. Všechny přístroje byly v době inspekce funkční, drobné dílčí problémy byly vždy operativně odstraněny a nenarušovaly výuku. Počet žáků ve všech skupinách je stanoven tak, aby každý mohl vždy pracovat individuálně.

Ve sledovaných hodinách výrazně převažovalo frontální působení vyučujících. Obsáhlé pasáže výkladu byly jen zřídka přerušovány zadáním krátkých úkolů. Žáci je řešili samostatně nebo s účinnou pomocí pedagogů. Obsah těchto úkolů nebyl diferencován podle úrovně jednotlivců, také tempo práce bylo stanovováno jednotně a bylo spíše přizpůsobeno méně úspěšným. Nebyly zařazeny skupinové nebo individuální aktivity, pro tyto účely nebyl využit potenciál počítačové sítě. Aktivita žáků tak kolísala, nejvyšší byla vždy při možnosti tvůrčí práce s počítačem. Občas bylo méně pozornosti věnováno psychohygienickým podmínkám výuky. V závěru hodin nebylo prováděno shrnutí učiva a hodnocení.

Vyučující dokázali k motivaci využít přirozeného zájmu žáků o práci s výpočetní technikou. Výklad vedli vždy se snahou o zaujetí posluchačů, zařazovali praktické příklady, často funkčně užívali humor a nadsázku.

V učebně byla příznivá pracovní atmosféra, jasně stanovená pravidla vzájemné komunikace byla všemi přijímána a dodržována. Žáci se nezdráhali v případě potřeby požádat o okamžitou pomoc vyučujícího, byla jim vždy poskytnuta. Méně prostoru bylo vytvořeno pro souvislejší samostatné vyjadřování.

Pro hodnocení žáků byly užívány vhodné metody, příčiny částečných nezdarů v plnění úkolů byly bezprostředně analyzovány a taktně komentovány. Důsledné bylo oceňování pokroku a úspěchu v práci. Nebyly připraveny příležitosti pro vzájemné posuzování výsledků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro hodnocení výsledků vzdělávání si škola vytváří a jako evaluační nástroje zpracovává a používá vlastní písemné testy, především v českém jazyce a literatuře, matematice a fyzice. Pro žáky maturitních ročníků jsou využívány testy, které jsou zadávány při přijímacích zkouškách na vysokých školách. V menší míře škola využívá nabídky komerčních testů.

Na základě získaných výsledků vzdělávání, které jsou analyzovány a projednávány v předmětových komisích, jsou vedením školy přijímána opatření pro zkvalitnění výuky.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy

Průběh sledované výuky je velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- **Soulad rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol se zřizovací listinou**

  Údaje uvedené ve zřizovací listině školy vydané Krajským úřadem kraje Vysočina dne 17. 6. 2003 souhlasí s údaji uvedenými v rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, čj. 20 808/2001-21 ze dne 18. 9. 2001.

- **Tematická inspekce**

  V rámci inspekční činnosti byla provedena tematicky zaměřená inspekce „Výchova a vzdělávání k lidským právům a toleranci“. Zjištěné výsledky budou zpracovány v celostátním měřítku a zveřejněny v souhrnné zprávě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané dne 23. 1. 2002 pod čj. 20 808/2001-21 s účinností od 18. 9. 2001,
2. Zřizovací listina školy ze dne 17. 6. 2003 vydaná krajem Vysočina,
3. rozpracování učebních plánů ve školním roce 2003/2004,
4. přehled tříd, počty žáků ve třídě ve školním roce 2003/2004,
5. rozvrhy tříd ve školním roce 2003/2004,
6. rozvrhy učitelů ve školním roce 2003/2004,
7. přehled volitelných a nepovinných předmětů ve školním roce 2003/2004,
8. časově tematické plány učitelů,
9. řád školy,
10. Plán výchovného poradenství,
11. Minimální preventivní program,
12. doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků,
13. třídní knihy ve školních letech 2001/2002, 2002/2003 a 2003/2004,
14. třídní výkazy ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004,
15. Plán práce 2003/2004,
16. záznamy z jednání pedagogických rad a provozních porad ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004,
17. zápisy z jednání předmětových komisí,
18. hodnocení školního roku 2002/2003 předmětovými komisemi,
19. Požadavky na učebnice a pomůcky pro učitele, šk. rok 2003/2004,
20. Požadavky na učebnice pro studenty, šk. rok 2003/2004,
21. Rozvrh počítačové učebny, šk. rok 2003/2004,
22. Přírůstkový seznam žákovské knihovny,
23. Přírůstkový seznam učitelské knihovny,
24. Organizační řád Havlíčkova gymnázia, Havlíčkův Brod, Štáflova 2063 ze dne 31. 1. 2002,
25. Hodnocení práce zaměstnanců (kritéria pro poskytování osobních příplatků a odměn),

26. pracovní náplně zástupců ředitelky školy, hospodářky, účetní a školníka,
27. Plán kontrol na školní rok 2003/2004,
28. Plán hospitací na školní rok 2003/2004,
29. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
30. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002,
31. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2002/2003,
32. Výsledky přijímacího řízení na vysoké školy, vyšší odborné školy ve školním roce 2002/2003,
33. Výsledky přijímacího řízení na školu pro školní rok 2003/2004,
34. Laboratorní řád pro fyzikální laboratoř,
35. evaluační písemné testy pro žáky tříd kvarta A a kvarta B ve školních letech 2001/2002 a 2002/2003,
36. přehled úspěšnosti žáků v soutěžích, olympiádách a přehlídkách,
37. evidence žáků školy ve školních letech 2002/2003 a 2003/2004,
38. přehled o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003,
39. protokoly o komisionálních zkouškách ve školním roce 2002/2003,
40. kniha úrazů,
41. seminární práce z předmětu základy společenských věd,
42. ukázky prací žáků v předmětu český jazyk a literatura.

ZÁVĚR

- ***Personální podmínky odpovídají potřebám vzdělávacího programu školy a je jim věnována odpovídající pozornost. Vzhledem ke vzdělání a zkušenostem učitelů je potenciál pedagogického sboru plně využit. Míra odborné a pedagogické způsobilosti je ve sledovaných předmětech velmi vysoká. Mnozí učitelé se zapojili do tvorby učebnic a studijních textů. Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou ve sledovaných předmětech nadprůměrné.***
- ***Úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti školy je v jednotlivých předmětech rozdílná, pracoviště jsou budována a vybavována postupně. Nedostává se některých prostředků pro prezentaci učiva, nejsou vytvořeny podmínky pro počítačovou podporu výuky. Vedení školy má přehled o současné situaci a plánovitě ji v rámci možností řeší. Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově hodnoceny jako dobré.***
- ***Výchovně vzdělávací proces probíhá v souladu s platnými učebními dokumenty. Výuka je zejména zaměřena na co nejefektivnější předávání znalostí a dovedností žákům, odbornost výuky je všeobecně vysoká. Převládá frontální vyučování. Využívání dalších zdrojů informací a vyšší podíl samostatné tvůrčí práce jsou v řadě případů limitovány i materiálním vybavením.***

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Složení týmu	**Titul, jméno a příjmení**	**Podpis**
Vedoucí týmu	PhDr. Jarmila Bílkovská	.....
Členové týmu	Mgr. Eduard Mašek	.....
	PhDr. Mgr. Milan Matějů	.....
	Mgr. Miroslav Pospíšil	.....
	Ing. Jan Tyráček	
	Ing. Hana Vejvodová	

V Pelhřimově dne 15. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. listopadu 2003

razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení Podpis

RNDr. Anna Březinová, ředitelka školy .....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucí inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Pražská 127, poštovní přihrádka 34, 393 01 Pelhřimov. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství, mládeže a sportu	2003-11-21	113 151/03-05078

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
–-	–-	Připomínky nebyly podány.